
Ádám Szilamér

EMLÉKKÉP EGY APÁRÓL

Állok a lépcsőház ablakában, mindenféle hatalmas, kövér növények, mintha valami szubtrópusi őserdőben volnék, és bámulok le a végtelen utcára. Akkor még nem tudom, hogy mi a szubtrópus, azt sem, hogy létezik őserdő, akkor valahogy minden egyszerre volt ősi és végtelen. Állok a tömbház negyedik emeletén a dzsungelben, és várom, hogy hazajöjjön apám. De nem jön, legalábbis a két hazajövetele közötti eltelt időt úgy élem meg gyermekként, mint a negyedik emeleti dzsungelt, végtelennek. Mintha minden elutazása végleges és örök lett volna.

Sírós gyermek voltam. Akárhányszor jött haza apám, csak sírtam és sírtam. Nem tudott mit kezdeni velem, belecimpaszkodtam a lábába, majd a vállába, és sírtam. Semmire nem emlékszem, csak egyfajta hamis emlékként él egy fotó a fejemben, amit egy ilyen alkalommal készített anyám. Én látszom apám nyakában, visítok és úgy kapaszkodom az ismeretlen fiatal férfibá, mintha az életem múlna rajta. Apámnak csak a dús tarkója látszik. Más közös képem nincs vele.

Apám bejárta egész Európát. A hűtő tele volt mágnessel. Egy idő után már nem sírtam, izgatottan vártam, hogy honnan hoz új mágneset. A mágnes mellé néha járt történet is. Néha csak annyi, hogy *itt például több száz kilométeren keresztül a tengerpart mellett utaztam, vagy, itt már szeptemberben hullott a hó*, de néha többet mesélt, volt, hogy elmondta, ő védte meg a rakományt, *amikor egy szutykos pihenőhelyen csak én voltam megállva, már szinte alszom, mikor hallom, valami matatás van hátul, hát felülök az ágyban, elhúzzom a függőnyt, és látom a tükörben, hogy valami árnyak mozognak hátul, de olyan sötét volt, mint a seggem, na mondom, az anyátok, aztán vettem a baseballütőt meg az elemlámpát, ami úgy világít, fiam, mint a nap, hogy ha azzal valakit megsüttetek, még a bőre is megég, azzal kirontottam a kabinból, s ahol értem, hadonásztam, ordibáltam, bal kezemben a lámpa, jobbal pedig csak csaptam, amerre láttam, olyan vékony suhancok voltak, beijedtek rendesen, futottak, amerre láttak, persze, a remorka meg volt kezdve rendesen, de az áruhoz nem fértek hozzá, szóval ilyenek vannak*, szóval ilyen történeteket mondott, de csak

akkor, ha anyám nem hallotta, ő mindig leszólta, hogy bolondít engem, s nem nekem valók ezek a mesék.

Hogy nekem nem valók.

Emlékszem, a játszótéren volt egy kis barátom, vagy húsz éve nem láttam, az ő apja is sofőr volt, csak buszsofőr. Mindig eljátszottuk, hogy az apáink versenyeznek egymással. Az én apám jobb sofőr. Nem, az én apám jobb. Nem. Nem. Ennyiből állt a játékunk, aztán toltuk a játékkamiont és a játékbuszt, de mindig én nyertem. Az én apám erősebb volt, nagyobb rakományt vitt, mindig félretoltam az útból. Aztán nem jött többet játszani. Aztán meg azt is hallottam, hogy az apja kivitte őket külföldre. Hát persze, én győztem.

Apám mindig azt mondta, értünk csinálja. Hogy ebben neki semmi öröme nincs, csak ha látja, hogy jól megy a sorunk. Értünk építi a házat, értünk van folyton úton, értünk alszik a kabin szűk ágyában, értünk rothad abban a kurva kamionban, értünk eszi azokat a szar konzerveket a szar zsemelével hetekig, értünk, értünk, ÉRTETEK, és mikor ezt kiabálta, fröcsögött a nyál a szájából mindenfelé. És mi mit adunk neki? ÉS MIT KAPOK TŐLETEK? Kiabálta egy idő után anyámnak, hogy EGY MELEG LEVEST, hogy EGY MELEG ÖLELÉST, hogy mi semmit, de semmit nem adunk neki.

Aztán már nem sírtam, ha hazajött. Talán úgy kezdtem el védekezni a folyamatos otthagyasok ellen, hogy nem engedtem közel őt magamhoz. Ha hazajött, bezárkóztam a szobámba. Ha kijöttem, nem beszéltem vele. Mi van ezzel a gyermekkel, kérdezte ilyenkor anyámat, aki csak azt felelte: nem ismer téged.

NEM VAGY AZ APÁM, NEM VAGY AZ APÁM, NEM VAGY AZ APÁM, NEM, NEM, NEM, NEM!

Akkor már egy szót sem szóltam hozzá. Gyerekes dachból. Semmi mást nem tudtam akkor mondani. Nem szóltam hozzá, kérdezte, mi van velem, NEM BESZÉLSZ APÁDHOZ, mire kifakadtam.

Azt hiszem anyám belekényelmesedett. Vagy beleunt mindenbe. Nem tudom, hogy élte meg, de mindig azt láttam, boldog. Mindig volt nálunk valaki, barátnők, házaspárok, barátok. Aztán anyám is egyre többet járt el. Néha, mikor hazajöttem az iskolából, az üres lakás várt, az asztalon az étellel. Nem tudtam, hova ment, nem is érdekelt. Beültem a gép elé és játszottam. 18 Wheels of Steel.

ÉRTETEK, BASSZAMEG, ÉS EZT KAPOM, ordította apám, mikor beléptem a lakásba. EZT, BAZDMEG – nem tudtam, mi miatt veszedtek, megláttak, ne kiabálj a gyermek előtt, mondta anyám, EZT BAZDMEG, válaszolta apám, és fel-le járt a konyhában, ne a gyermek előtt, mondta anyám, aztán egyre hangosabban, és még hangosabban: NE A GYERMEK ELŐTT, és néztem, ahogy egybefolyik a kiabálásuk EZT NE A BAZDMEG ELŐTT BAZDMEG A GYERMEK ELŐTT, és mintha akkor váltak volna utoljára eggyé, A GYERMEK ELŐTT BAZDMEG, EZT BAZDMEG NE A GYERMEK... mint a héják utolsó násza.

Anyám egyszer csak bejelentette, költözünk. Hová, kérdeztem, majd meglátod. Jó. Kész a ház? Nem. Nem szóltam semmit. Lesz külön szobád, nagyobb, mint a mostani, jó, mondtam, nem érdekelt. Szedd össze a dolgaidat, lassacskán átvisszük. Apa is? Nem. (Jó.) Nem volt sok dolgom. A számítógépet szedtem szét leghamarabb, a többi nem is érdekelt. Anyám bejött, meglátta, hogy a számítógép mellett ülök az ágyon, a hangfalakat szedem szét, lebaszott. Ledobott a szoba közepébe két nagy vászonszatyrot és egy utasítást. Jó, mondtam, csinálom.

Aztán anyám régi barátja jött értünk, segített bepakolni, aztán megérkezett néhány munkás, segítettek szétszedni néhány szekrényt, majd egy nagy furgon, minden belefért. Megérkeztünk egy nagy ház elé, szép, rendezett udvar, nem értettem, mi ez a hely. Kipakoltak, összerakták a bútorokat, néhányat ki sem vettek a furgonból, elvitték őket, elrendezték a házban, én csak ültem a tágas nappaliban, mellettem a néhány holmim, és vártam, hogy utasítsanak. Próbáltam kitalálni, mi történik. Ki ki az valójában? Vártam, hogy elmenjen az ember, és megkérdezzem anyámat. De nem ment el. Közben besötétedett, aztán mikor mindent elraktak, elém álltak, és anyám szólalt meg,

...lehet, hogy ez hirtelen neked, és tudom, hogy sok, de azt gondolom észrevetted, hogy apáddal nem értjük meg egymást, sőt, haza sem jár, és én nem akarom így leélni az életem, és Tamás nagyon kedves, és az a helyzet, hogy, hát, hogy is mondjam neked, szóval, hogy Tamás lesz most az apukád, mert nagyon jól kijövünk, igazából szeretjük egymást, apád meg, hát rá nem is akarok szavakat pazarolni, láttad, hogy milyen, sosincs otthon, és akkor is veszekszik, szóval mindegy is, tudod, szóval, hát akkor, Tamást szólíthatod apunak vagy apukának vagy Tamásnak, de szerintem a Tominak is örül, ugye, Tamás, tudom, hogy ez így hirtelen, de én már rég ismerem Tamást, és tudom, hogy nagyon jól ki fogtok jönni, szóval mindegy is, magatokra

hagylak, apu, khm, Tamás, őő, megmutatja a szobádat, lesz külön szobád, és segít összerakni a gépedet, és beszéljetelek kicsit... ismerkedjetelek...

...és mondta és mondta, mint egy áramló folyó, amibe beléptem, aztán rajtam múlt, hogy mikor lépek ki belőle, mert a folyó nem fogy el, és akkor követtem Tamást, aki végig idétlenül vigyorgott, és alig várta, hogy vége legyen annak a napnak.

Aznap hallottam anyám szexelni. Nem tudom, honnan tudtam, hogy mit hallok, addig sem pornót, sem mást nem láttam, mélyen ül ez az ösztön az ember zsigereiben. Hallottam, ahogy zakatol az ágy, anyám lihegését, majd elfojtott nyögéseit. Kikeltem az ágyból, beraktam a Rammsteintől a *Keine Lustot*, akkor ismertem meg őket, és felhúztam maximumra. Nem tudom, mikor hagyták abba anyámék, én meghallgattam még néhány dalt, a *Du hast, Mein Herz brennt*, óvatosan lennebb húztam a hangfalakat, miután megbizonyosodtam, hogy csend van, kikapcsoltam és aludni mentem. *Nun, liebe Kinder, gebt fein Acht Ich bin die Stimme aus dem Kissen Ich hab' euch etwas mitgebracht ein heller Schein am Firmament.* Ők sem mertek szólni, pedig nagyon hangos volt. Másnap Tamás elém állt, azt mondta, ez a szoba talán túl kicsi lesz nekem, cseréljük meg, mit szólnék, ha a földszinten lenne a szobám, ebből pedig gardróbot csinálnánk, anyádnak úgyis sok ruhája van, mondta, és fröcsögött a nyála, ahogy nevetett a végén. Jó, mondtam, és újra költöztem.

Tamás rohadt gazdag volt. Tamásnak meghalt a felesége. Anyám nem a pénz miatt szerette Tamást. Anyám és Tamás gyerekkorukban szerelmesek voltak egymásba, de nem lett aztán semmi. Tamás jó ember. Csak nem az apám.

NEM VAGY AZ APÁM

Tamással néha jól elvöltünk, csak kicsit undorodtam tőle. Nem tudtam kiverni a fejemből anyám nyögéseit.

Aztán kevésbé voltunk jól el. Soha nem érdekelt a tanulás. Tamásnak nem volt saját gyereke. Azt akarta, legyek mérnök, és folytassam a vállalkozását. Általánosban tanulás nélkül is hoztam a szintet, gimiben pedig már semmi nem érdekelt. A bandapólóimat is addig tűrte, míg matekból meg nem buktam. Aztán kiabált. Hogy nem lesz belőlem ember. Hogy már most egy senki vagyok. Hogy szedjem össze magam. Hogy hol tanultam

ezeket az ocsmány pólókat. Apád ilyen suttyó. De nem szóltam vissza. Hallgass Tomira, látod, milyen sikeres, mondta, ilyen akarsz lenni, vagy mint apád, kérdezte. Ezentúl itt rend lesz, mondta Tamás, megtanulsz rendesen öltözni, komolyan veszed a tanulást. Ameddig az én házámban élsz, addig azt csinálsz, amit mondok. Gyúlt bennem a harag, de nem tört ki. NEM VAGY AZ APÁM, ismételttem magamban, NEM VAGY AZ APÁM, NEM-NEM-NEM!, de csak behúztam a farkam, és a szobámba vonultam.

Apám többé nem jött haza. Legalábbis én soha többé nem láttam. Már ő sem az apám. Beletört abba, hogy anyámmal elköltöztünk. Költözésünk után felhívott telefonon. Hogy vagy? Jól. És hallgatott. Akkor majd felhívlak. Jó. Majd két nap múlva újra felhívott. Miért költöztetek el? Nem tudom. Apa hazamegy, és mindent helyrehozunk. Jó. Anyád nem veszi fel. Csönd. Értetek csinálom. Érted? Mindjárt kész a ház. Érted? Pont most? Csönd. Jól van. Anyád ellenem fordít. Nem. De, de. Csönd. Hazamegyek, jó? Jó.

De nem jött. Utána még felhívott párszor, néha kiabált, néha követelte, hogy adjam anyámat, néha békésen csak érdeklődött. Aztán hazajött, elváltak hivatalosan, anyám nem hagyta, hogy találkozzunk, de szerintem apám sem akart. Aztán felhívott hetente. Aztán havonta, aztán kéthavonta, aztán eltűnt. Egy idő után már csak a havi gyerektartás utalásai juttatták eszembe. Anyám az én számlámra kérte a pénzt. Jó zsebpénz volt. Ennyi maradt az apámból, ez a havi utalás. És kép a tarkójáról. Huszonhárom évesen jött az utolsó utalás. Befejeztem az egyetemem.